

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Homiliae Adm. Illvstris Ac R.dissimi Domini D. Fr.
Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriae
Episcopi Barbastrensis & Albarrazini Ord. FF.
Prædicatorum**

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, Anno M.DC.XLIX.

§.8. Seraphini quos vidit Isaias circa thronum Dei duabus alis in eius cognitione volantes, quando alijs duabus pedes & caput velarunt, indicant quod per fidem sit ad Dei cognitionem approximandum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53084](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53084)

Pf. 17. 11.

V. Vnde nobis opus est speculo fidei ad eius cognitionem.

Deus infinitis illis concessis evidens est quantum distet Deus à naturali nostra cognitione: *Ascendit super Cherubim & volavit.* Volatum suum extendit super altissimos Cherubim. Cum igitur tantum distet ab oculis nostris, specilla fidei intellectus nostri vires corroborant quibus valeat cognoscere Dei naturam, & in particulari speculum fidei elarius, nempe SS. Sacramenti: nam celos illos pervadit, & in ipso contempletur lumen immensi illius solis; scilicet Domini nostri, qui illos illuminat, tantaque distinctione reuerberat, ut illo lumine confortati bona omnia ac mysteria videamus, quæ in se quodlibet diuinitum eius attributum continet, & per illud cognoscimus: nec non immensam illam ac procul distitam Dei Maiestatem, ita nobis vicinam reddit, ut illum nobiscum habentes sub speciebus illis Sacramentalibus, eius intelligamus omnipotentiam in transubstantiatione panis ac vini in corpus Christi ac sanguinem, & immensitatem, quot præfens est Provinciis, regnis, ciuitatibus, Ecclesijs & altaribus, ut quis forte dixerit, quod in hoc quod non sit locus, quo eius restringatur limitatio, diuine nature delectetur immersitas: nec enim locus est quæ illum comprehendit, cum se extendat etiam ad loca imaginaria, iuxta probabilem Theologorum sententiam. Sapientia eius diuina immotescit, dum fidei lumine cognoscimus filium Dei factum hominem, qui est ipsa Patris sapientia: *In quibus sunt omnes thesauri sapientie & scientia Dei absconditi.*

Colof. 2. 3.

V. Per quæ maxime in V. Sacram. eius immotescit ac tributa.

VII. Nobis sit maxime vicin.

Diuina quoque eius panditur iustitia, dum nobis tantum reliquit Sacramentum, quo plene Deo pro peccatis nostris satisfacimus: quandoquidem oblatum ut verum sacrificium, licet inuentum, Patri idem immelemus cruentum sacrificium quod illi filius in ara crucis obtulit pro peccatis nostris, quod eiusdem est cum illo valoris & efficaciac.

Et tandem in hoc diuino Sacramento Deum habemus ita nobis vicinum, ut non solum in illo cognoscamus supremas eius perfectiones: sed etiam vnusquisque nostrum sibi Deum incorporat illum recipiendum, vnum idemque cum illo faciat, ut inferius dicemus: seculo namque lumme & reuerberatione eius quod speculum fidei huius diuine & supernaturalis continet, impossibile erat infinitæ huius distantie statuere proportionem inter hebetudinem limitati nostri intellectus, & infinitam magnitudinem Maiestatemque Dei: & sic tantum huius Sacramenti bono hoc gaudeamus infinito. Tantum igitur hic potest accedere ad Deum & nosse quid ille sit qui aliquod ha-

buerit fulcrum in ipso Deo per lumen fidei & exaltationem diuine eius gratie, quod totum in celesti fidei lumine de hoc mysterioso Sacramento consequimur.

f. 8. Seraphini, quos vidit Isaias circa thronum Dei duabus alis in eius cognitione volantes, quando alij duabus pedes & caput velarunt, indicant, quod per fidem fit ad Deum approximandum;

D Bern. Doctor mellifluus hæc Isaiæ verba interpretatus: *Vidi Dominum sedentem super thronum excelsum & eleuatum: Seraphim stabant super illud: ait hic à Propeta indicari thronum, quo Seraphim contendebant Deum cognoscere, probatque illis verbis: Seraphim stabant: etenim eo modo quo ille qui stat, maiorem habet dispositionem ut corpus suum extendat, quam melius videret id quod desiderat; ita similiter stans: Seraphim stabant, significat, quam distans esset, ut maiori se promptitudine extendere ad cognoscendum Deum; atque idcirco dicunt, Seraphim stabant. Indubitatum igitur est, quod stans erectus corpus suum possit extendere, visurus id quod intendit, ac denique notas desiderii videndi rem aliquam extensio corporis ad illum introitum: insuper attentioris non parum argumentum est, corpus foras producere quo commodius oculos in obiectum coniecit, quocirca Verbes & declarat Seraphinorum desiderium cognoscendi Deum, nobis illos descriptis erectos: Seraphim stabant.*

Ex quo patet attentio qua contenderent videre si possent, & aliquid de Deo cognoscere, signum evidens desiderij quo illud conarentur obtinere. *Stabant* (inquit D. Bern.) *extenderet se & conarentur in eum in quem conspiciere conaspicunt. Quia namque se multum extendit aliquid incertitas, oculisque attentis illud conspiciit, de hoc ego pronuntio quod audeat accedere, illudque peccatis, & nouis vitibus conetur illi manus injicere, ne præternolet, citiusque accurrat, ut illud quasi suo proprio vendicet; cum igitur Seraphim affectibus his arderent, quos spiritus velocitas fortiter excitaret si foret illis possibile, ad Dei cognitionem consequendam: nihilominus non dicitur quod ad illum volarent duabus alis virtutis corporis naturalis, nisi prius dixerit quod duabus alis caput velarent & pedes: *Duabus alis volabant faciem**

... *Et duabus volabant pedes eius, & duabus volabant.* Explicimus in nostris tractatibus ex doctrina D. Hieron. Prophetam hic Deum eiusque gloriam conspexisse, ut autem Dei dignitatem magis extolleret, talem illam fuisse scribit, quod Seraphim illius caput & pedes alis suis contegerent, quia licet forent intellectus ipsis Seraphim acutiores qui illum intuebantur, horum tamen astutiam & intelligentiam superabat, ut quantalibet suam intenderet ad illius conspectum attentionem, semper tamen, quem virtute sua naturali vellent intueri, inuenirent sine capite sine pedibus: quia illum nec in principio, nec in fine possunt intueri quem intelligerent, & tandem per hoc volebat significare, quod nullatenus illum poterat comprehendere: nam & apud nos hoc habet proverbium, quo significamus nos rem aliquam non intelligere, dicendo, nec pedem, nec caput inuenimus, nempe principium quo incipimus illud cognoscere, nec finem quo terminemus.

Quando igitur in hoc statu consideramus nempe in hac cognitione parum suae substantiae, atque exiguae virtutis naturalis, ad Deum cognoscendum, atque necessitatis extremae qua lumine indigent alio superioris ordinis, scilicet fidei, denotare ut explicat D. Bern. per alas pedes caputque, contegentes, tunc & non prius de illis hoc eloquitur: *Et duabus volabant*, quo notabant quam necessaria illis esset lux fidei, illis omnibusque ex mera Dei gratia concessa, & quam se non intenderent, ut illa roborati possent in altissimam Dei volare cognitionem. Eleganter hoc expressit D. Bern. locutus de Seraphim eorumque alis. *Ad quid ergo tunc alae?* & quasi respondens obiectioni subiungit: *Non incongrue foris in duas alas istas natura & gratia ducimus.* Ambas requirit alas volatus cognitionis Dei: virtutis nimirum naturalis: quia secundum Catholicam Theologiam in actibus supernaturalibus naturales non excluduntur qui in illa sunt, sed ad aliud esse superius subleuantur virtute gratiae: & similiter concurrere debet ut excellentior, virtutis gratiae, nempe ala luminis fidei, quam Deus ex beneplacito suo nobis infundit: ut nullam ad hoc nostrum intercedat mentum: tunc autem sic ita dispositis alis ait Propheta: *Duabus volabant*: scilicet, extolletur se ad cognitionem Dei, in tantum, ut per illam, nostro loquendi modo, ea velocitate procurreat: qua volucris duabus alis instructa progreditur: cognitio etenim qua nulla de Deo velocior, ascendet ad immanentiam diuinorum attributorum: ea est quam hic assequimur lumine fidei: & quando per-

illam Deum Seraphim cognoscunt, indicans vates, quod ascendunt & super excedant ad notitiam magnitudinis & gloriae Dei, dicit quod hoc lumine confortati celerissime volarent: *Et duabus volabant.*

Igitur si Seraphim licet spiritus sine adeo puri, & ex summa Hierarchia: circa Dei thronum illi assistentes adeoque proximi, ut suis illum alis cooperiant, nihilominus ut ad eius volent cognitionem necessario requirant lumen fidei, quod illum ipsis reuelet (quae omnia capienda sunt illos considerando in primo instanti creationis, antequam essent beati, in quo, nisi diuina hac luce roborati Deum non cognoscere, sicut nec in statu glorioso illum possent secluso lumine gloriae conuerti) satis aperte patet necessitas diuini luminis fidei, quo Deum cognoscimus. Et si magis emicet & manifestetur in V. Sacramento, in quo Deus cooperatus latet horum accidentium alis, congrue dicimus, quod in fide huius Sacramenti iuratur volatus cognitionis, quam in hac vita de Deo nobis consequi est possibile.

Ergo Seraphim tunc altius volarunt, quando illum alis suis velant à capite usque ad pedes, id est à principio usque ad finem: hic ubi Deus velatus est humanitas, & alio accidentium, se cure nobis promittere licet volatum diuinae eius cognitionis: quando quidem illum habere duplici hoc illorum velo contextum, nobis declarat lumen fidei, quod in illis nos ad eius inducit cognitionem, & illo adiuti velut Seraphim & spiritus eminentissimi, volabimus ad cognitionem huius Domini & Dei: qui licet cooperatus albis illis cor-

IV. Qua intus accidentium, at tamen per illas radios emittit diuinitatis suae testes, qui fide mediante ad nos nostrum perueniunt intellectum, cuius esse natura robora-

se extollit & ascendit ad ordinem gratiae, eaque concurrente, volatum atollit ad cognoscendum, quod Deus cum tota sua immensitate, omnipotentia, & maiestate totaque gloria sua lateat in hoc Sacramento: & noua virtute ac natura quae ex hoc lumine consequitur, ita purificatur & spiritalis redditur, ut iam nulla in hac diuina cognitione difficultatem inueniat, omnis expertis timoris, quod attenta sua debilitate & exiguitate, licet Deus ignis sit, non tamen illum sit consumpturus, imo potius nouam daturus lucem, qua roboretur, & exaltetur. Quia licet ut verum fateamur, quod lux eius naturalis nequeat penetrare modum ineffabilem quo Deus exigo hoc hostis loco continetur, immentus adeo & sublimis, ut in seipso est, nec modum pariter quo accidentia ibi sunt sine subiecto suo naturali, quo sustententur, nihilominus

V. Necessitas gratiae assistentis.

IV.

Qua intus accidentium, at tamen per illas radios emittit diuinitatis suae testes, qui fide mediante ad nos nostrum perueniunt intellectum, cuius esse natura robora-

hominis

hominis captivum se submittere obedientie fidei quod Deus hoc ita esse confirmet, eius aditus lucillum cognoscit, & certitudine verbi Christi innoxius, hoc illi proponens, firmiter credit, Deum esse, qui sub his latet accidentibus, & diuinas eius cognoscit perfectiones, quæ in hoc V. Sacramento diuina hac luce illi coruscante, manifestantur.

§. 9. Non minus necessaria est nobis fides, quam ad SS. Sacramentum accedamus, quam Seraphim forcipes quibus tollat calculum ignitum de altari.

20 **I**ndicat multo clarius vates Evangelicus Dei magnitudinem ac maiestatem in illa visione quam explicamus, dum ait: *Et volauit ad me vnus de Seraphim, & in manu eius calculus, quem forcipe tulerat de altari.* Notum omnibus arbitror, ignem inter elementa supremum esse & ex actiuitate sua inaccessibleem: & ad declarandam supremam Dei maiestatem inter omnia aptissimam (quæ et talis est inaccessibleis) ideo illam hic voluit declarare, Deo tribuens nomen ignis, iuxta aliam versionem: *Et in manu eius carbo viuus, quem in forcipe tulerat de altari.* D. Hieron. opinatur quod *Per carbonem verbum Dei designatur,* filius Dei verbum æternum probatque ex illo Apocal. *Vincens dabo manna absconditum, & dabo ei calculum candidum, & in calculo nomen noui scriptum, quod nemo scit, nisi qui accipit.* Vbi loquitur ad litteram de Verbo Dei. Alij interpretantur huic carbonem ignitum humanitatem Christi, quæ ex vniõne verbi diuini in persona Christi, qui ignis est consumens: *Deus noster ignis consumens est.* virtutem habet illuminandi & purificandi: vnde de illo procedit velut de principio communis sanctificatio hominum iuxta illud Apostoli: *Quem proposuit Deus propitiationem per sanguinem ipsius.* Et sicut in carbone vido duas cernimus naturas vitas ligni scilicet & ignis lignum incendens: ita in Christo duas credimus naturas vitas diuinam & humanam in persona Verbi. Non præsumit Seraphim licet creatura sit & spiritus eminentior carbonis hunc viuum accipere: quia intellectus omnium supremus mysterium huius diuina vniõnis capere non potest, sicut nec tu præsumis propria manu ignem accipere, alioquin te combureret, nec similiter audet Angelus perferuari diuinum hoc mysterium, nec supremam hæc Dei penetrare maiestatem: *Seruator maiestatis opprimetur à gloria:* nã eminentif-

lima diuinæ maiestatis gloriæ seculo punit & audacem eiusdem gloriæ confusores seruatorem. Ea de causa videtur, Angelus aureus forcipibus et altari.

Forcipes hæc fidem denotant, quæ cum iustis sit Theologica, siatque hæc inter alias virtutes omnium supremæ, dicitur ex auro, quod inter metallum purissimum est; Angelus fide videtur: Deum cognoscit hominem factum & mysteria Incarnationis Verbi, per quam in diuina eius persona vnio fuit humanitas Christi nostras purificans culpa, & illuminans ignorantie nostræ tenebras. Et si dem accedemus ad illud ad quod septem Seraphim per aureas forcipes, cognitionem verbi illius carbonis accendi, Dei hominis: qui licet forcipes illar instrum entum fuerunt, quo perit Seraphim ignem accipere ex se inaccessibleem: ita similiter fides illa est, nostram exaltans capacitatem, & naturæ nostræ supernaturalibus possibilitatem qua diuinam cognoscere maiestatem, quæ ex magnitudine sua naturali intellectu etiam eminentissimi Seraphim est inaccessibleis. Diximus alias, & inferius laus exarbitris auctoritate D. Chrylost. SS. Altaris Sacramento esse velut Incarnationis verbi Dei quantum extensio nem: sicut enim in illa Deus diuinam suam essentiam hypostatice vnio naturæ humanæ quam sibi copulauit, ita similiter in V. Sacramento Deus diuinam suam communicat naturam illi qui eam recipit, de quo suo loco differetiam amplius. In ipso est, vbi velut carbo flammæ humanæ naturæ Christi, per vniõnem cum persona Verbi, latet sub speciebus illis Sacramentalibus, secundum illud Christi testimonium: *Carne vere est cibus, & sanguis meus vere est potus.* Et quando cum Propheta intendimus accedere ad huius cognitionem mysterij: *Volauit ad me vnus de Seraphim:* quo significatur quam propius sint ætherei illi spiritus nobis in hoc ad libitum volatui. Quod si carbo ille flammæ in manu Seraphim humanam exprimat Christi naturam igne diuinitatis ardentem, cui vnio est diuina eius persona, sique sub speciebus Sacramentalibus corpus & anima Christi vitæ verbosæ consecrationis, & diuinitas per indissolubilem communitatem ad corpus & animam Christi: quandoquidem verum habeam illud axioma Theologicum: *Quod semel assumptis, nunquam dimittis.* non incongrue loquemur si dicamus quod ad hanc loquatur Propheta de SS. Sacramento: quod ad maiorem confirmationem adiungit, quod carbonculus fuerit ignitus qui erat in Altari: quia in Altari præfatus adest Deus in hoc di-

I. Ignis Deum denotat. Epist. ad Damasc. Apoc. 2. 17. Albarea in cap. 6. Isai. II. Et carbo Christi humanitatem. Rom. 3. 25. III. Quam Seraphim sine forcipe non audet accipere. Psal. 25.